

Снабдевање оружјем у грађанском рату ће увек бити контроверзно и, краткорочно, водиће жешћим борбама и већем броју мртвих. Али то би, такође, осигурало пропаст Асадовог режима за неколико недеља уместо неколико месеци. Народу Сирије је потребан алат како би могли да заврше посао и уклоне окрутни режим, пише Малоком Рифкин за "Њујорк Тајмс".

У септембру 1991, док се насиље ширило Балканом, немоћни југословенски министар иностраних послова Будимир Лончар упутио је захтев Савету безбедности Уједињених нација за увођењем ембарга на оружје који би био примењен на све стране у сукобу. Његов захтев остаје, колико ја знам, једини пример да је нека влада захтевала наметање санкција сопственој држави.

Теоријски, то је био неутралан потез осмишљен са циљем да обузда насиље. Уствари, ембарго - који сам тада подржао - учврстио је доминантну супериорност босанских Срба у оружју захваљујући приступу залихама Југословенске народне армије. Ефекат тога је био да учини босанске Муслиманске много слабијима спрам кампање етничког чишћења које су спроводили босански Срба, најтрагичније илустрованом масакром у Сребреници.

Данас, двадесетак година по избијању ратова на Балкану, западни креатори политике суочени су са сличном дилемом - да ли би снабдевање оружјем једне од страна у сукобу било употребљено у самоодбрани или да се почине зверства и напади из освете; да ли би то убрзало решавање конфликта или подстакло његово продужење. Сада чинимо исту грешку у Сирији који смо починили током босанског сукоба.

Прихватам да је западна војна акција у Сирији била погрешна. За разлику од акције у Либији, коју је НАТО подржао, нема изгледа да Русија одустане од вета у Савету безбедности. Ни Арапска лига није захтевала такву акцију, као што је то био случај са

устанком против Гадафија.

То не значи, међутим, да Сједињене Државе и Европа не требају да раде ништа. Исправно је било да се покуша са проналажењем, дипломатски посредованог, политичког решења кроз Уједињене нације, али се тај процес урушио због наставка бруталности председника Башара ел Асада. Пошто је пут дипломатије блокиран, а сиријски побуњеници успевају да погоде срце режима у Дамаску и Алепу, рат је прешао у потенцијално још крвавију фазу, која би могла да увуче неке. ако не све суседе Сирије.

Сада морамо да размотримо низ изузетно суморних сценарија: борбе у Либану узбуркале би тензије у тој земљи; крадуцкање сиријског хемијског оружја било од стране друге државе или неког недржавног чиниоца; потпуни колапс Сирије и насилна слобода-за-све у вакууму власти, који би из тога проистекао.

Како бисмо спречили те могућности морамо извршити притисак на јединство сиријске опозиције. Неопходне су структуре које ће охрабрити комуникацију и сарадњу међу побуњеничким фракцијама, како због њихових ратних напора тако и због периода транзиције који ће пратити Асадов евентуални одлазак.

Што рат буде дуже трајао, већа је вероватноћа да ће легитимна борба за самоодређење утонути дубље у круг свеопштег насиља и затровати могућност постизања обострано прихватљивог политичког решења. Без таквог решења, насиље у Сирији и региону ће се наставити - без обзира да ли режим Баас парије преживи или не.

Није довољно изазвати побуњенике да делују заједно. Американцима и европљанима треба утицај, а за утицај морају да обезбеде значајне подстицаје. Они треба да стигну у облику залиха оружја сиријским побуњеницима уколико могу да покажу стварни напредак ка стварању уједињене опозиције. То би захтевало измену ембарга Европске уније. За разлику од УН ембарга на увоз оружја у Босни, та одлука није у милости руског или кинеског вета.

Снабдевање оружјем у грађанском рату ће увек бити контроверзно и, краткорочно, ће водити жешћим борбама и већем броју мртвих. Али то би, такође, осигурало пропаст Асадовог режима за неколико недеља уместо неколико месеци. Не треба претпоставити

да пребези високих званичника, какав је премијер Ријад Хиџаб, значе непосредни колапс режима - језгро државне безбедности Сирије остаје нетакнуто. Што дуже овај рат буде трајао већи ће бити општи покољ.

Наоружавање сиријских побуњеника није примамљива стратегија. Снабдевање оружјем које ће бити кришћено у борби никада то и није. Али већ сада можемо да видимо да је алтернатива много гора. Народу Сирије је потребан алат како би могли да заврше посао и уклоне окрутни режим.

Малком Рифкин је био министар одбране и министар иностраних послова Велике Бртаније у владама премијера Џона Мејџора.

(РТС)